Telefon št. 119. Poštnina plačana v gotovini. Posamezna številka 1·25 Din.

DELAVSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 15. V Ljubljani, torek 19. januarja 1926. Leto I.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.
Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.
Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 12. pritličje.
Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.
Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20·— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22·— Din, za inozemstvo mesečno 32·— Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socijalne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1·— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1·— Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 3·— Din. Pri večjem številu objav popust.

Naša je zmaga!

Velik uspeh včerajšnjih shodov.

Včeraj so se vršili širom Slovenije nešteti manifestačni shodi za volitve v Del. Zbornico. Vedeli smo že prej, da je borba za zmago razredno zavednega delavstva v tej velevažni delavski ustanovi močno razgibala naše mase, včerajšnji shodi so pa vendar pokazali, da preveva ves naš proletarijat še vse večja in odločna borbena volja, nego smo računali. Shodi so bili mnogobrojni posečeni, zanimanje in zavzemanje za stvar tako odlično in veliko, da ne dvomimo več niti najmanj v končni uspeh. Značilno za izglede klerikalcev v tej borbi je, da je moral včeraj klerikalni posl. Kremžar doslovno zbežati iz svojega volilnega okraja od našega dela. Združeni sovražniki delovnega ljudstva, od klerikalcev do demokratov, bodo dobili pri teh volitvah odgovor, ki so ga zaslužili. O zgovornem uspehu teh shodov poročamo nekoliko že na drugi strani. Sedaj vemo, da se proletarijat bori s tako vnemo ne samo zato, da pribori sebi »Del. zbornico«, nego tudi zato, ker vidi pri delu za »Del. zbornico« udeležene in združene se razredne frakcije, ker odobrava stremljenje in delo naših strokovnih organizacij za popolno zedinjenje vsega razrednega delavstva, brez razlike. Naše delavstvo se pogumno in požrtvovalno bori za »Del. zbornico«, ker ve, da utemeljuje s tem delo za zedinjenje proletarijata. Borba za »Del. zbornico« zavzema zato za vse nas posebno velik za vso bližnjo dobo odločujoč pomen.

Na včerajšnjih shodih je masa izpregovorila tako, da mora biti njene sovražnike strah in sram.

Naš pokret stopa v novo fazo. Za nami so težki časi razcepov in številnosti. Že zopet zmagujemo, že zopet se dviga združena moč tisočih in tisočih, ki bo zlomila reakcijo in pognala v beg vse izkoriščevalce in zavajalce in vse njihove sleparske stranke.

Kvišku srca!

Delavska zbornica — delavcem!

Razženite ljudske izkoriščevalce, ubijalce in sleparje! Naj obvelja vaša razredna zavest in moč! Naj živi in zmaguje enotna fronta združenih razredno zavednih, revolucijonarnih delavcev!

KONCENTRACIJA KAPITALA.

Berlin, 19. jan. Pod imenom „Združene jeklarne“, d. d. se je ustanovil v Nemčiji po večmesečnih pogajanjih montanski trust, ki je združil štiri največja montanska nemška podjetja. Ta trust predstavlja sedaj največjo kapitalno silo v Nemčiji in razpolaga s celotno montansko industrijo nemškega Porenja. Koncentracija kapitala pomenja seveda poostritev razrednega boja in razrednih nasprotstev. Kapital računa, da bo trustu uspelo dvigniti celotno nemško montansko industrijo.

Finančni odbor — karikatura.

Belgrad, 19. jan. Finančni odbor se brezpogojno pokorava diktatu vlade. Po izvršenem načrtu »obdela« dnevno po eno ali dve ministrstvi. Vse delo pa se vrši tako mehanično, tako nestvarno, da je delo finančnega odbora le plašč za prikrito absolutistično uveljavljanje radikalnih načrtov.

Včeraj je absolviral finančni odbor proračuna ministrstva za šume in rude in ministrstva za vere. Poročilo ministra za šume in rude je bilo kratko in ni podalo niti bodočih smernic, še manj pa, da bi stvarno obdelal dosedanje delo tega ministrstva.

Pri proračunu so po predlogu vladne večine črtali več uradniških mest in tudi v Sloveniji bodo reducirali pri rudarskih glavarstvih 6 uradniških in inženjerskih mest. Največji odpor pa mora vzbuditi v delavskih vrstah namera tega ministrstva, da se reducirajo mezde rudarskega delavstva.

Pri proračunu ministrstva za vere so se spopadli klerikalci in samostojni demokrati. Samostojni demokrat Demetrovič bi se bil namreč rad izrekel za ločitev cerkve od države, kar je klerikalce, ki so tožili o zapostavljanju katoliške cerkve v naši državi, silno razburilo.

Pribičevičev shod v Ljubljani, kakor tudi Radičev shod v Subotici nista napravila v belgrajski politični javnosti nobenega vtisa.

Kriza male antante.

Praga, 19. jan. Kakor izgleda, je vest o skorajšnji konferenci male antante, ki naj bi se vršila koncem januarja na Bledu, preuranjena. Gotovo pa je, da so vsaj to namero opustili, ker so se pojavila med državami male antante taka nasprotja in tako težka vprašanja, da bi konferenca v sedanjem času nujno končala z neuspehom in popolnim razpadom male antante.

Predvsem je vprašanje Besarabije, ki je docela razdvojilo države Male antante. Češka in naša država sta odpovedali Rumuniji vsakršno pomoč pri tem vprašanju smatrajoč, da bodi vprašanje Besarabije izključna zadeva Rumunije.

Kljub temu pa išče Rumunija zaveznikov tudi za to vprašanje in zato so vedno bolj pogosta poročila o skorajšnji obnovitvi rumunsko-poljske zveze.

Vprašanje priznanja sovjetske Rusije pa je razdvojilo Češko in našo državo. O tem doslej še latentnem in le dobro poučenim političnim krogom znanem sporu je pričelo javno razpravljati Beneševo glasilo, sklicujoč se pri tem na medsebojno bratstvo.

Dr. Ninčić na ta napad očividno še ni reagiral. Izjavil se je sicer za Locarnski pakt, govoril tudi o balkanskem paktu, vendar pa še ni pokazal svoje zunanjepolitične orijentacije. Naša država išče sedaj novih zaveznikov, ker je Francija nesigurna in izgleda, da se bo naslonila na Anglijo in Italijo.

Tako kolebanje pa je našlo svojega nujnega odraza tudi v sestavu Male antante in zato preživlja Mala antanta, ki so jo nazivljali za čuvarico miru — težko in najbrže neozdravljivo krizo.

O možnosti gospodarskega sodelovanja držav v centralni Evropi.

Praga, 19. jan. Generalni komisar za Avstrijo dr. Zimmermann je nedavno razložil poročevalcu „Prager Presse“ svoje naziranje o gospodarskem sodelovanju držav v centralni Evropi. V tem razgovoru se je izjavil dr. Zimmermann, da je tako sodelovanje absolutna gospodarska nujnost, ki bo uspela le, če se bo to sodelovanje izvršilo stopoma in polagoma. Že sedaj pa bi bilo skupno sodelovanje mogoče pri železniškem prometu, poštnem in brzojavnem prometu in pri Donavski plovitbi.

Pred diktaturo v Rumuniji.

Bukarešta, 19. jan. Odpoved prestolonaslednika Karola še vedno giblje in določa pravec notranji rumunski politiki. Po njegovi odpovedi so se šele pokazale vse do takrat tajne zveze, ki jih je imel Karol predvsem v vojaških krogih. Pa tudi del nacijonalistične javnosti je pokazal, da bi podpiral brezpogojno vsako Karolovo akcijo zoper Bratiana in njegov sedanji režim. Zato je bilo povsem naravno, da so nastali v državi sami težki nemiri, ki so bili v stanu povzročiti pravcato anarhijo v že itak neurejeni državi.

Bratianova vlada iskuša zadušiti v kali vsak poizkus javnega in očitnega odpora in upora. Zato je zaeno z vpokojitvijo večjega števila generalov zavrla svobodo kritike in javnega razpravljanja političnega položaja. Tiskovna, osebna in politična svoboda v Rumuniji ne obstoja. Z največjo brutalnostjo pa nastopa vlada proti časopisju. Časopisna cenzura je zavzela take mere, da resno ogroža finančni obstoj večine listov.

Proti taki cenzuri so nastopili lastniki vseh listov, izvzemši seveda vladno časopisje in dnevnik, ki ga vzdržuje general Avarescu, in sklenili, da bodo ustavili vse časnike, če vlada ne ukine sedanjega cenzurnega načina.

Bukareštva, 19. jan. Rumunska vlada računa, da bo moral Bratianu odstopiti. Vsa politična javnost je prepričana, da bo general Avarescu njen naslednik in odtod izvira tudi njegovo posebno stališče, ki ga zavzema v teh prevratnih rumunskih dneh. General Avarescu bi ob svojem nastopu proglasil diktaturo, ker je prepričan, da bi le neomejena diktatorska oblast in surova sila mogla upostaviti v Rumuniji red in mir.

V STRAHU PRED SOVJETSKO RUSIJO.

Pariz, 19. jan. Na povratku skozi Pariz se bosta sestala Chamberlain in Briand. Razgovorila se bosta o vprašanju razorožitve, predvsem pa o stališču do sovjetske Rusije. Povsem novo pa bo, da bosta razpravljala oba državnika tudi o možnosti sredozemske antante, ki naj bi varovala sedanje posestno stanje.

Sestanek smatrajo, da je tembolj nujen, ker se boje, da bi znala sovjetska Rusija izigrati Anglijo proti Franciji ali pa narobe in tako doseči zaželjene diplomatične in zunanjepolitične uspehe.

NEZAPOSLENOST V NEMČIJI SE VEČA IN VEČA.

Berlin, 19. jan. Število nezaposlenih v Nemčiji je znašalo 15. decembra 1,060.397, dne 1. januarja pa že 1,485.931 oseb. Kam bodo te razmere vedle?

Borza.

Dne 18. jan. 1926.

Denar.

Zagreb. Berlin 13.4016—13.5016 (13.48), Italija 227.16—229.16 (228.375—228.625), London 273.78—275.78 (275.25), Newyork 56.23—56.83 (56.57), Praga 166.70—168.70 (167.85), Dunaj 7.915—8.0156 (7.97), Curich 10.8890—10.9690 (10.94), Bukarešt 24.90—25.90.

Curih. Belgrad 9.155 (9.13—9.18).

Nečuven teror pri volitvah v Delavsko zbornico.

V soboto popoldne je bilo izročenih v kartonažni tovarni g. Bonača v Ljubljani okoli 130 glasovnic. Uslužbenka v tovarni je kmalu nato obvestila tajništvo narodne socijalne organizacije, da je glasovnice (79) pobrala, nepodpisane seveda ter da naj pride kdo ponje. Naši zaupniki so zaznali za ta manever, pa so hoteli na licu mesta ugotoviti dejstvo. Zaupniku je dotična nameščenka izročila dotične glasovnice in obenem rekla, da pozove še vse tiste uslužbenke in uslužbence, ki niso oddali glasovnic, posamezno predse. Kaj takega se ni še dogajalo pri nobenih volitvah in dovelj jasno označuje tak način terorja, s kakšnimi sredstvi hočejo narodni socijalci pridobiti tisto peščico glasov. Naši zaupniki so nepodpisane glasovnice, ki so bile očividno namenjene za sleparjenje pri volitvah, poslali glavnemu volilnemu odboru na razpolago, da potrebno ukrene. S takim ravnanjem si narodnosocijalistična-demokratska kandidatna lista ne bo pridobila ugleda.

Borba za Delavsko zbornico.

Delavstvo bo zmagalo!

V naslednjem podajamo nekaj poročil o včerajšnjih impozantnih shodih za »Del. Zbornico«.

Jesenice.

Na Jesenicah se je vršil shod v napolnjeni dvorani Delavskega doma. Prvi je govoril **s. Štukelj**, ki je pozival kovinarje, naj poteptajo in pohodijo vse, ki nočejo razumeti, da so v današnjem položaju potrebne enotne strokovne organizacije in enoten delavski nastop. Njega napadajo nekateri, da je izdajalec, ker je delal z vso silo za združenje razkropljene delavske armade. Toda delavci naj ne iščejo izdajalcev med onimi, ki združujejo delavske sile, kajti sovražniki delavstva, pomagači buržuazije in agent-provokaterji so oni, ki razbijajo delavske organizacije pod to ali ono firmo. Najboljši odgovor na nove nameravane ukrepe ministrstva za socijalno smrt proti delavstvu — bo strnjenje proletarijata in zmaga njegove združene liste v »Del. zbornico«. Delavstvo naj iztrebi denuncijante, razdirače, strahopetce, naj ne trpi nobenih gadov več na svojih prsih in naj uveljavi proletarsko odločnost, proletarsko besedo v tovarni in organizaciji. Ne se izgubljati v brezplodnih debatah in malenkostih, ampak korakati naprej, zmagati v »Del. zbornici« in potem se boriti za nove uspehe.

Bregant je hotel potem v imenu Bernotovem pojasniti, da je potrebno, da gredo Bernotovci z razbijaško listo v boj za »Del. zbornico«. Burni klici: Proč z razbijalci in denuncijanti! Škandal! — so spremljali in končali njegovo čvekanje.

S. **Jeran** je pozval vse, da tako nastopajo pri volitvah v »Del. zbornico« kakor so nastopili pri volitvah obratnih zaupnikov. Objavil je sklepe zbora obratnih zaupnikov, ki niso pri srcu dr. Obersnelu, ki bo pa moral upoštevati njihovo avtoriteto. Povedal je imena vseh zapeljanih Jeseničanov, ki kandidirajo na razbijaški Bernotovi listi. Delavstvo bo z njimi obračunalo.

Popoldne se je vršila **konferenca vseh strokovnih in obratnih zaupnikov** z Jesenic, Dobrave, Javornika, Bleda, Lesc, Krope, Žirovnice, Mojstrane in Bohinjske doline. Konferenca je sklenila vse potrebne ukrepe za popolno zmago ZDSZ (združene del. strokovne zveze) v radovljiškem okraju. **Gorenjska je rdeča.** Gorenjska se prebuja v znamenju delavskega vstajenja.

Tržič.

Tržiški delavci že dolgo ne pomnijo tako dobro obiskanega in navdušenega shoda, kakor je bil ravno v nedeljo. S. **Tokan** je v vznešenem govoru pokazal pot, po kateri mora hoditi delavstvo, da zlomi ofenzivo kapitala in reakcijo. V Tržiču bo z absolutno večino zmagala združena delavska lista.

Zagorje.

Popoldan so se polnoštevilno udeležili rudarji in steklarji shoda v rudniški restavraciji. Govorili so **ss. Svetek, Weinberger in Čobal.** Enodušnost je vladala na shodu, taka enodušnost, kakor že davno ne. Nihče ne bo mogel več zlomiti delavske volje — po nujni zmagi. **Zagorje je rdeče:** steklarji in rudarji, socijalisti in komunisti, vse voli samo združeno delavsko listo. Proletarijat danes popolnoma obvlada Zagorje, ki bo v polni meri prispevalo k zmagi liste ZDSJJ v delavsko skupščino.

Klerikalni poslanec za litijski okraj — moral pobegniti iz Litije.

Dopoldne se je vršil v restavraciji na pošti naš shod, ki je bil tako polnoštevilno obiskan kakor še sploh noben shod v Litiji. S. **Svetek** je v svojem govoru obrazložil, kako mora delavstvo korakati v lepo bodočnost. Prvi in najbližji korak k temu je osvojitev »Del. zbornice«.

Istočasno je imel v Litiji shod gospod **Kremžar**, klerikalni poslanec za litijski okraj. Proti njemu je nastopil s. **Weinberger** iz Zagorja in on kot navadni steklarski delavec je razkrinkal Kremžarja do kosti in mu dopovedal, da klerikalci nimajo ničesar iskati med delavstvom, najmanje pa v »Delavski zbornici«. Medtem so prišli še delavci z našega shoda in na oder je stopil s. **Svetek**, ki je bral g. Kremžarju kozje molitvice. Kremžar se je hotel rešiti odgovornosti pred ljudstvom na ta način, da je zaključil shod in pozval svoje pristaše, naj zapustijo dvorano. Toda njegovi pristaši so ostali v dvorani in zapustil jo je sam, dočim so mu pretile dvignjene delavske pesti. Po kratkem govoru so naši sodrugi zaključili klerikalni shod s pozivom, da naj vsi volijo listo ZDSJJ, ki bo zmagala v litijskem okraju z absolutno večino.

Hrastnik.

V Hrastniku sta se vršila dopoldne in popoldne dva shoda za rudarje in za steklarje ter kemične delavce. Glavni referent je bil s. Klenovšek iz Trbovelj. Hrastniško razredno-zavedno delavstvo je zlomilo klerikalni in orjunaški teror in bo v teh volitvah dokazalo, da je Hrastnik bil in bo proletarski.

Velenje.

V Velenju je govoril s. **Sedej**, naj tudi velenjski rudarji strnejo svoje vrste in se pridružijo splošnemu delavskemu pohodu proti reakciji, za osvojitev Delavske zbornice. Naj se ne **dajo razbijati po bernotizmu**, temveč naj se bore za zboljšanje svojega položaja v znamenju proletarske razredne sloge in enotnosti.

Izredno dobro so bili obiskani tudi protestni shodi v **Ptuju, v Murski Soboti, v Ljutomeru, v Rušah, v Prevaljah, v Krmelju** in še polno drugih krajih.

Delavska Slovenija je v nedeljo jasno in odločno spregovorila:

Delavsko zbornico — delavcem!
Proč s socijalno reakcijo!
Proč z razbijači! — Delavci — skupaj!

Trbovlje voli enotno.

Klerikalci so želeli, da se trboveljsko delavstvo razbije in da sami potem žanjejo uspeh. Toda rudarji vedo, da so močni le, če so složni. Vsi rudarski zaupniki brez ozira na komuniste in socijaliste so sklenili, da bodo napeli vse sile, da klerikalci in orjunci izginejo iz rudniških rovov. **Tudi bernotovci so sklenili, da volijo listo ZDSJJ, ker sedaj ne gre za pravilnik,** ampak gre za delavsko zmago. Bernotovci-rudarji ostro obsojajo Bernota, da je postavil razbijaško listo, ki je vrhu tega še neveljavna, ker še do danes ni definitivno sestavljena.

Vrhniški delavci se pridružijo enotni fronti.

Na Vrhniki je Bernot s pomočjo Langofa dolgo ribaril v kalnem. Te volitve bodo pa napravile konec njegovemu početju. Delavci Bernotove struje so silno ogorčeni na svoje vodstvo, da jih poziva na glasovanje za listo, ki je neveljavna in katere glasovi so vsi izgubljeni — kar je samo v interesu klerikalcev in demokratov.

Bled — rdeč.

Na Bledu so sleparili delavce narodni socijalisti. Odkar so se pa njihovi voditelji zvezali z demokrati, se narodno-socijalni delavci z gnusom obračajo od njih in uvidevajo, da morejo glasovati le za listo ZDSJJ.

Ne oddajajte neveljavnih glasov!

Na vsaki kuverti se mora volilec na oddajnem listu podpisati in v kuverti naj ostane glasovalna legitimacija ter naša glasovnica, ki piše: **Glasujem za listo »Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije«.** Le tako oddane kuverte so veljavni glasovi.

Opozorite vse delavce, da so njihovi glasovi tudi neveljavni, če so oddani za neveljavno listo in taka lista je takozvana »Neodvisna delavska lista«.

Glasujte pravilno!

Klerikalci nimajo nobene služkinje na listi.

»Slovenec« se strašno zavzema za služkinje, a na njihovi kandidatni listi »Jugoslov. strokovne zveze« ni niti ene.

Zato je tekom sobote in nedelje v Ljubljani glasovalo 253 služkinj za »Združeno delavsko strokovno zvezo«, ki ima štiri ženske delavke na svoji listi.

Delavke — vaše interese more razumeti in zastopati le delavka!

Zato volite listo ZDLZJ! — Pojdite po kuverte!

Poraz demokratov in klerikalcev na Štajerskem.

Iz najvažnejših industrijskih krajev na Štajerskem so dospele vesti, da so delavstvu sovražne liste klerikalcev in demokratov **popolnoma propadle.** Klerikalci ne bodo popravili tega svojega lokalnega poraza niti z bedastimi karikaturami v »Slovencu«, niti s tem, da so se zvezali z vladno stranko, v imenu katere se je menda pritožil Pucelj proti volitvam.

Gospod Pucelj in dr. Korošec, zakaj protestirate proti ljudski volji? Zakaj sedaj ne spoštujete volje slovenskega delavstva?

Protestirajte — delavstvo pa voli tako, kakor samo hoče.

„Slovenec" in „Jutro" besnita. Slovenčevo besnenje, denunciranje, blatenje in klevetanje zaradi volitev v Delavsko zbornico, je naravna stvar. Ko bi »Slovenec« pisal drugače, bi ne bil več „Slovenec". Da se prav take taktike poslužuje „inteligentno napredno" „Jutro", to pa je tudi znak današnje dobe. Ker „Jutru" očividno delodajalci ne parirajo zadosti, zato tako kriči proti socijalistom.

Širite »Del. Politiko«!

Pravijo...

Tudi pasjo zalogo bo težko zadelo štedenje kristjanske in seljačke vlade. Kar za 100.000 Din so znižali pasjo postavko. In to se bo pri notranjem ministru dobro poznalo. Za 300.000 so lahko pojedli policijski kužeti pljuč̌k in vampov, in za nameček in priboljšek so dobili še kako oglodano kost in kruha. Dobro so se redili, dobro počutili in lepo so se množili dresirani policajski psi. Res, lepo je bilo doslej biti dresiran policijski pes s plemenitim rodovnikom.

Sedaj pa, oh sedaj, pa bodo izpremenili jedilni list, poslabšali in skrčili bodo porcije in pasjo hrano in le za praznike ter nedelje bodo kuhali tudi za psičke in policijske arestante boljšo »košto«.

Pa še ena je. Stalež policijskih psov se ne sme povečati. Nobenega repa več ne sme sprejeti policija več v svoj stalež. Toda! Kaj pa, če bo le greh... in če bo kljub temu zacvililo pod mizo kakega, na komisiji nahajajočega se policijskega uradnika, v policijski hiši spočeto ščene? Ne bo šlo drugače, kakor zahtevati za tako sirotico potom jugoslovanskega parlamenta naknadni kredit. — Sicer pa bo moralo paziti društvo za varstvo živali, da se tudi policijskim psetom ne bo godila krivica.

Charles Dickens:

15

Božična pesem

v prozi.

„Hola, tje! Ebenezer! Dick!"

Scroogejevo prejšnje bistvo, sedaj mladenič, živahno vstopi, spremljano od sovajenca.

„Dick Wilkins, seveda!" dé Scrooge duhu. „Res, on. Tu je. Imel me je zelo rad, zelo rad Dick. Ubogi Dick! Dragi, dragi!"

„Hola, fanta!" se oglasi Fezziwig. „Nič več dela nocoj! Sveti večer, Dick! Božič, Ebenezer! Zaprita!" vpije Fezziwig in ostro ploskne, „preden more kdo reči Jack Robinson!"

Ne bi verjeli, s kako ognjevitostjo sta se mladca vrgla na to. Planeta z oknicami na cesto — ena, dve, tri — jih imata gori — štiri, pet, šest — so zapahnjene in pritrjene — sedem, osem, devet — se vrneta, preden ste mogli prišteti do dvanajst, zasopla kot konja dirkača.

„Holadihoj!" se zadere stari Fezziwig in skoči s čudovito gibčnostjo od visokega pisalnika. „Pospravita, mladiča, in storimo tu obilo prostora! Holadihoj, Dick! Hej Ebenezer!"

Pospravita! Nič ni, česar ne bi hotela pospraviti, ali ne bi mogla pospraviti, medtem ko stari Fezziwig gleda. Storjeno je v eni minuti. Kar se da odnesti, odneseta, kakor bi bilo za vedno odpuščeno iz javnega življenja; vežo pometeta in poškropita, svetilke osnažita, na ogenj nasujeta kuriva. Prodajalna je spremenjena v tako udobno, toplo, suho in svetlo plesno dvorano, kakor si jo le morete zimsko noč poželeti.

Vstopi goslar s šopom not, mahne jo h pokončnemu pisalniku, napravi iz njega orkester in uglaša kot petdeset želodčnih bolesti. Vstopi gospa Fezziwigova, velik klen smehljaj. Vstopijo tri gospodične Fezziwigove, od veselja žareče in ljubke. Vstopi šest mladih častilcev, kojim so srca strle. Vstopijo vsi mladi in mlade, ki imajo opraviti v hiši. Vstopi hišna z bratrancem pekom. Vstopi kuharica z zaupnim prijateljem svojega brata mlekarjem. Vstopi deček od nasprotne strani, o katerem govorijo, da pri svojem gospodarju kruha strada; skuša se skriti za deklico iz bližnje hiše, ravno tako, o koji se je dognalo, da ji je gospodinja ušesa nategnila. Vstopijo vsi drug za drugim; nekateri boječe, drugi pogumno, nekateri dražestno, drugi nerodno, nekateri vsiljivo, drugi kasno; vstopijo vsi kakorkoli in vsekakor. Takoj se odpravijo vsi, dvajset dvojic, v krogu tja in nazaj, v različnih krogih ljubkih skupin; stara prva dvojica se obrača dosledno na napačnem mestu, nova prva dvojica zopet in zopet pričenja, ko bi se morala ustaviti; naposled so same prve dvojice in ni ga, ki bi jim pomagal! Ko se stvar tako konča, ploskne stari Fezziwig, da se ples neha in zavpije „Sijajno!", goslar pa porine vroči obraz v vrč piva, ki so ga nalašč za to pripravili. A jedva se zopet pojavi, začne zdajci mrzeč počitek znova, četudi še ni nobenega plesalca; prav kakor bi bili odnesli prejšnjega goslarja utrujenega domov in bi bil ta čisto drug mož, ki je odločen, prekleti prejšnjega v pozabljenje ali poginiti sam.

Sledi zopet več plesov in iger, še več plesov, pojavi se potica, pojavi se kuhano vino, pojavi velik kos mrzle pečenke, pojavi se velik kos mrzlega kuhanega mesa, pojavijo se mesne pastete in potoki piva. A največji učinek večera pride po pečenem in kuhanem mesu, ko ubere goslar (spreten fanté, vam pravim! Človek, ki je razumel svojo stvar bolje, kakor bi ga mogla vi ali jaz naučiti) „Gospoda Rogerja de Coverley". Tedaj vstane stari Fezziwig na ples z gospo Fezziwigovo. Še celo prva dvojica! Čaka ju težko delo, izbrano za njiju: tri ali štiri in dvajset dvojic plesalcev — ljudje, s katerimi se ne da šaliti, ljudje, ki hočejo plesati in nimajo pojma o hoji.

Pa če bi jih bilo dvakrat, da, štirikrat toliko, stari Fezziwig bi se jih ne ustrašil in tudi ne gospa Fezziwigova. Ona zasluži biti negova plesalka v slehernem zmislu izraza. Če to ni velika pohvala, povejte mi večjo, in dal ji jo bom. Zdi se, da izvira iz meč Fezziwigovih prava svetloba. Sijejo in bliskajo v vsakem delu plesa kakor dva meseca. Ni vam mogoče ta trenotek povedati, kaj se bo zdajci z njim zgodilo. Ko stari Fezziwig in gospa Fezziwigova preplešeta ves ples, odseka Fezziwig tako spretno, kakor bi z bedri mežikal in se postavi zopet na noge brez omahovanja.

(Dalje prih.)

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Torek, 19. jan.: Zaprto.

Sreda, 20. jan.: »Obrt gospe Warrenove«, premijera. Izven.

Opera:

Torek, 19. jan.: »Povratek«, »Glumači«. Red C.

Sreda, 20. jan.: »Srce iz lecta«, »Poziv na ples«, »Capricio espagnole«, E.

Umetnostna razstava slikarja A. Trstenjaka.

Ugotavljamo takoj uvodoma, da smo s to razstavo lahko zadovoljni. Mladi umetnik, ki kaže tuintam vrzeli v poznanju perspektive in prirodnega gledanja (št. 17., 19., 20., 22., 24., 25.) se je izkazal enega naših najboljših akvarelistov, poleg tega pa portretistov. Italija, ki je s svojo prirodno lepoto in romantično prošlostjo navdala največje genije, je prepojila s svojo lepoto tudi Trstenjaka. Baš njegovi akvareli iz Italije (Rim, Napoli, Firenze, Benetke) so res umetnine po živem tonu in pravilno pojmovanem razmerju med temino in lučjo. Motivi iz Murske Sobote so se mu manj posrečili.

Kar se tiče njegovih portretov, moramo reči, da so prav izraziti. Iz nevtralnega ozadja jasno izstopajo plastični obrazi, predočeni v št. 10. do 16. (oljnate slike) in pa št. 78 (lesorez), med njimi ena oljnata slika in en lesorez umetnikove matere, obe sliki z izrazito prodirajočimi očmi, kot je to delal Lionardo da Vinci.

V anatomijo umetnik še ni prodrl, kar kažeta št. 67 (»Polaganje v grob«) in št. 71 (»Kovač«). Ženska akta se mu nista posrečila, in z estetskega, in z anatomičnega stališča, tudi št. 9 (»V kavarni«) se bo zdela banalna. Prav posrečeni pa so prospekti na Prago. Št. 70 (»Resnica«) pa bo pač malokdo razumel.

Umetnik je poleg 78, v katalogu označenih del, razstavil še nekaj drugih. Predstavil se nam je z oljnimi slikami, akvareli, bakrorezi in lesorezi.

*

»Obrt gospe Warren« (Mrs. Warrens Profession) se imenuje prihodnja noviteta v naši drami. To delo slavnega angleškega darmatika Bernarda Shawa ima zanimivo predzgodovino. Drama je bila napisana že leta 1902. Vprizoritev je dvignila burjo ogorčenja v vsem angleškem časopisju. Čez nekaj let, ko je Shaw postal slaven, je drama nastopila zmagoslavno pot po vseh evropskih odrih. Naslovno vlogo igra gospa Nablocka. Premiera bo v sredo 20. januarja 1926 izven abonementa.

Pravila Zveze gospodarskih zadrug v Jugoslaviji r. z. z o. z. so izšle. Dobe se pri Zvezi.

Brez naslova.

Odgovor g. Peterkovču.

Od s. s. Lovra Jakomina in dr. Jelenca smo prejeli: Odgovarjava gosp. Peterkoviču, da vzdržujeva vsako besedo, ki sva jo izgovorila na šentjakobskem sestanku. Namesto da g. Peterkovič preobrača in grize besede, naj bi raje pomagal pri delu za upostavitev močnih in zavednih strokovnih in gospodarskih delavskih organizacij. S tem bo najbolje zaščitil delavski pokret pred morebitnimi škodljivimi vplivi posameznikov. Sicer pa njegovo kričanje nikomur niti ne koristi niti ne škoduje.

Zveza z morjem in s pametjo.. Že parkrat smo se vprašali, ali je »Nar. Dnevnik« res tako neverjetno naiven in neumen ali se samo dela. Polemiko imamo radi, toda če ti nasprotik tako revno ugovarja, se ti zdi škoda črnila in papirja. Kaj moremo pričakovati od polemičnega razgovora z listom, ki pravi, da smo socijalisti proti zvezi Slovenije z morjem, ker smo primerno opisali novomeški »miting«. Naše, na političnih komedijah dosti bogato politično življenje, ni še doživelo nekaj podobnega. Snov za burko. Še pred meseci so bili ministri, ki so se udeležili novomeškega shoda, odločno proti Pucljevi železnici. Poslanec Škulj, n. pr., sedi še danes v odboru za »Kočevsko« železnico, njegov politični tovariš Sušnik je pa šel na novomeški shod in se izjavil za novomeško železnico. Ljubljanski magistratni ravnatelj je še pred kratkim bil v Belgradu z deputacijo, ki se je zavzemala za »kočevsko« železnico, pa smo nekaj dni kasneje videli taistega gospoda ravnatelja na novomeškem shodu. Čudne, prečudne stvari se gode, in če vse to primerno glosiramo, pa pravi preduhoviti »Nar. Dnevnik«, da smo proti zvezi z morjem... Kaj s takim čudakom? Mi smo za zvezo z morjem, smo pa tudi za logično in dosledno zvezo tudi v politiki, in za zvezo med novinarskim poklicom ter logiko in pametjo.

Sveta cerkev je bila vedno prosvitljena. V srednjem veku najbolj in je takrat tudi največ zaslužila. Zlasti njeni generali, v cerkvenem jeziku se imenujejo škofje, so znali izkoristiti vse pridobitne vire. Papeži so jih seveda posekali, tako je popež v 16. stoletju prejel na ta račun dvajset tisoč dukatov! Kaj to pomenja v našem denarstvu, je lahko razumljivo. Zanimivo je, odkod so črpali te dohodke. Ali si moremo misliti? Iz javnih hiš! Mestni svet samostojne občine frankfurtske je l. 1561. iz dobička neke javne hiše vzdrževal ves klošter.

Kaplani terorizirajo. V četrtek, 14. t. m., so bile dostavljene glasovalne kuverte za volitev v Del. zbornico delavcem na žagi g. Kobija v Borovnici. Organ OUZD je, kakor predpisano, izročil volilni materijal prvim trem delavcem, ki so vpisani v volilnem imeniku. Eden od teh je prevzel kuverte, drugi pa glasovnice in jih izročil g. kaplanu. Ker pa delavci niso voljni oddati svoje glasove klerikalcem, so zahtevali, da jim g. kaplan te glasovnice povrne, kar pa g. kaplan ni hotel. Konstatiramo, da ta dični g. kaplan zadržuje glasovnice zavednega delavstva, ki noče glasovati za klerikalce. »Slovenec« naj sedaj pove, kdo terorizira, kdo moti pravilni in pravični potek volitev v Del. zbornico.

Konkurz Bernotove »Sloge«.

Vsled prezadolženja je ljubljansko sodišče razglasilo konkurz nad Bernotovo zadrugo »Slogo«, katero je že pred dvemi leti Zveza gospodarskih zadrug v Ljubljani morala izključiti iz svoje srede, ker je bila revizija te »zadruge« nemogoča. Med glavnimi upniki je s. Varlec, ker je svoj čas zaupajoč v g. Bernota posodil »Slogi« precej denarja. Ko s. Varlec ni mogel posojenega denarja dobiti nazaj, se je po dolgem čakanju moral obrniti na sodišče, ki je v zmislu obstoječih zakonov razglasilo nad »Slogo« konkurz. G. Bernot je vložil proti temu priziv, ki je bil seveda zavrnjen, ker je prezadolženost dokazana. Na poziv sodišča, da se upniki zglase, se jih je takoj odzvalo vse polno. Že na prvem sestanku je bil izvoljen upniški odbor. Pri ugotovitvenem naroku se je soglasno odobrilo sklep, da naj bodo zaenkrat med upniki le tisti, ki jim ne ugovarja načelstvo »Sloge«, zato se je iz velike liste upnikov priznalo le terjatve s. Varleca, Splošnega kreditnega društva, tiskarne Rumprecht in davkarije. Drugi bodo morali potom tožbe zahtevati, da se njihove terjatve pripoznajo. Aktiva »Sloge« so enake veliki 0. — G. Bernot v svojem listu, ki je last v konkurzu se nahajajoče »Sloge« in bi ne smel več izhajati, poroča o vsem tem na dolgo in široko. Seveda samo neresnično! Prihaja s sumničenji, da je »Sloga« zato v konkurzu, ker se je »Del. Politika« hotela iznebiti — »Napreja«. Konstatiramo, da je konkurz razglasilo sodišče. G. Bernot in njegovi somišljeniki naj plačajo dolgove, pa bo konkurz končan in mirna Bosna! Skrajno predrzna za pamet in zdravje pa je trditev »Napreja«, »da bi bila le vsaka zadruga tako trdna, kakor je »Sloga«. No, če so tem ljudem vzor zadrug tiste, ki so v konkurzu, jim res ni več pomagati. Naj bodo zato prepuščeni svoji usodi...

Dnevne novice.

V četrtek, 21. t. m. se vrši v Mestnem domu recitacijski večer z izbranim programom. Vabimo vse proletarce, da se tega večera zanesljivo udeleže.

† **Franc Hribar.** V nedeljo so pokopali v Ljubljani enega najstarejših slovenskih tiskarjev, znanega Franceta Hribarja. Nad 50 let je služil v Narodni tiskarni, poizkusil je vse grenkosti svojega poklica, bil pa vedno zvest član svoje organizacije. Družabno je bil ljubezniv, prijateljem udan, za vsakogar pa dober in uslužen.

Po občnem zboru Zveze industrijcev. Na petkovem občnem zboru Zveze industrijcev so sprejeli več resolucij v zadevi carine, železniških tarif, dalje glede kreditov Narodne banke in končno je protural g. Jelačin svojo resolucijo proti novemu protidraginjskemu zakonu. Na občnem zboru se je videlo ,da se industrija Slovenije grupira okoli slovenskega pravca in namerava v bodoče nastopati pod parolami: za slovensko industrijo proti belgrajski čaršiji. Ta orijentacija je seveda popolnoma napačna in bo zato občni zbor Zveze industrijcev le podžgal srbsko odporno in sovražno stališče. Mi poznamo industrijski, podjetniški razred, ne poznamo pa slovenske industrije. Za nas čifutski akcijonarji ne predstavljajo slovenske industrije. Na občnem zboru vehementno izraženo slovensko stališče ni zadelo bistva krize, v kateri se danes nahaja industrija. Pa tudi Sušnikovo bedičenje in Koroščevo telegrafiranje je ne bo potegnilo iz blata. Avtonomija Slovenstva in procvit industrije v naši pokrajini sta dve različni stvari. Srbijanci bodo naše industrijske izdelke takrat kupovali, kadar bo cena zanje primerna in njim všečna. — Zaradi lepih in svetlih slovenskih oči pa ne bo potrosil tudi ujedinjeni Srbijanac niti pare.

Tudi bolnicam nekaj. Radičevci še gotovo ne vedo, da je zlobno zavijanje trditev opozicije in »Delavske Politike«, češ, da bolnice ne dobe zadostnih kreditov. Radičevci vedo, da je ravno nasprotno res. Sedaj je v deželni bolnici kar pet pleskarjev, ki pleskajo nekatere oddelke. Prepleskali so že precej razpadlih vrat, prebelili že nekaj zamazanih hodnikov in če bo sreča, pa delo po ceni, se zna zgoditi celo, da bodo prebarvali še eno ali dve bolniški sobi. Ljudje božji, zahvalite se dobrotljivosti režima. — njegovi neizmerni dobrotljivosti.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Po smrti zbornicnega predsednika gospoda Ivana Kneza je prevzel predsedniške posle zbornični podpredsednik gospod Ivan Ogrin.

Sejem za kožuhovino v Ljubljani. V pondeljek, dne 25. januarja se bo vršil v Ljubljani, v prostorih Ljubljanskega vzorčnega velesejma tradicijonelni **detajlni** sejem za kužuhovino. Zbrali se bodo kupci in prodajalci — lovci iz vseh krajev naše domovine. Lovski plen se bo prodajal po komadih. Istega dne pa bo na prostoru velesejma sprejemala kožuhovino vse vrste tudi Lovska zadruga z upravo velesejma. Zbrana kožuhovina se bo sortirala in nekaj tednov kasneje dražbenim potem prodajala inozemskim in večjim kupcem. Sprejemalo se bo posamne kože od lovcev in večje, event. že sortirane partije, od trgovcev s kožuhovino. Uprava velesejma z Lovsko zadrugo je sprejela od zakupnikov lovišč v prodajo že večje število raznovrstnih kož. Vendar pa je količina še premajhna, da se sme povabiti inozemske kupce v Ljubljano. Zbog tega se je sklenilo, prirediti najpoprej, to je dne 25. t. m. običajni kožni sejem z prodajo v detajlu, istočasno pa se sprejema na velesejmskem prostoru še nadaljne kože v svrho kasnejše, organizirane prodaje na veliko.

Državna borza dela v Ljubljani. V času od 1. do 9. januarja 1926 je bilo v Državni borzi dela razpisanih 49 službeni mest, 159 oseb je iskalo dela, v 31 slučajih je borza posredovala z uspehom in 39 oseb je odpotovalo.

Letošnji nabori rojstnih letnikov 1901 do 1906 in nesposobnih vseh letnikov se vrše letos v Ljubljani. Zglasiti se morajo v navedenih dnevih od 20. jan. do 20. febr. vsi leta 1906 rojeni mladeniči in oni rojeni v letih 1901 do 1905, ki so bili pri lanskem naboru spoznani za začasno nesposobne, in sicer v vojaškem uradu Mestnega doma. Zglase se tudi lahko letniki 1876 do 1906, ki se sami smatrajo nesposobnim. Začasno ali trajno odsotne, v Ljubljano pristojne mladeniče morajo zglasiti sorodniki, samski ali pa drugi pooblaščenci. K zglasitvi naj vsakdo prinese s seboj: rojstni list in domovinsko izkazilo, rodbinki list, potrdilo svojega davčnega urada o neposrednem davku, ki ga plačuje rodbina, event. vojaška potrdila, eventuelno potrdilo o inozemskem državljanstvu. Prošenj za priznanje vojnih olajšav ni vlagati ob zglasitvi, pač pa šele pri naborni komisiji, ki se določi naknadno. Mladeniče, ki bivajo v inozemtsvu, morajo svojci o dolžnosti obvesitti, da se jih ne smatra dezerterjem. Istočasno od 20. jan. do 20. febr. se vrši tudi popisovanje mladeničev, rojenh 1908. Vsi naj prinesejo s seboj domovnice. Bolne in odsotne naj zglase sorodniki. V letu 1926. ob priliki glavnih naborov se vrši tudi naknadna zaprisega obveznikov rojenih v letih 1875—1905, ki iz kateregakoli vzroka niso bili zapriseženi. Vsi v Ljubljani stanujoči teh letnikov, ki še niso zaprisegli, se morajo zglasiti do 30. marca 1926 s svojimi vojaškimi listinami v Mestnem vojaškem uradu Mestnega doma. Dan zaprisege se objavi pozneje. Tozadevne razglase je magistrat že izdal.

»Buddha« čaj je okrepčilo,
v sto slučajih ozdravilo,
piješ trikrat ga na dan,
zdrav, vesel boš in močan! 75

Zagoneten avtomobil. Dne 18. t. m. je po Ljubljani daljčasa krožil ponoči zaprt avtomobil, črno pleskan, z zasneženo evidenčno številko. Okrog 3. ure zjutraj je privozil na levi strani Dunajske ceste in sicer v smeri proti mostu. V avtomobilu sta sedela dva moška in dve ženski. Ker je bil en vlak ravno pripravljen za odhod, je bila zatvorica zaprta. Šofer jo je najbrž izpregledal in se z vso brzino zaletel vanjo, jo podrl in pretrgal, na tračnicah je pa obstal. Prisotnim železničarjem se je posrečilo izpeljati avtomobil s tračnic. Šofer jim je izpovedal, da ne gre za zlobno poškodbo zatvornice in da karambol ni nastal po njegovi krivdi: odpovedala mu je zavora. Na vedel pa je vsekakor napačno številko. Škoda je precejšnja, ugotovi se pa šele komisijalno.

Požar. V Močilnem št. 4 v bližini Radeč je na noč nenadoma izbruhnil ogenj v hiši Franca Kreka, ki se je pred pol leta priselil z ženo in štirimi otroci v Močilno in kupil hišo ter nekaj zemljišča. Pri požaru je bil Krek odsoten, tako, da so neke malenkosti rešili samo žena in otroci. Krek, ki ni bil zavarovan, je zgorelo vso premoženje in še obleka. Požarne brambe ni bilo, imela je isti dan veselico. Ker je bilo stropovje leseno, so mu zgoreli tudi sodi z vinom, na podstrešju pa nad 5000 kg sena.

Tatvina. M. Rudolf, star 20 let, rodom Ljubljančan, je v Šiški ukradel Bogomilu Čampuljka 1 novo moško obleko v vrednosti 1200 dinarjev. Po izvršeni tatvini je pobegnil.

Pobegnila je ali kaj, Grebenc Dragica, stanujoča na Krakovskem nasipu št. 4. Stara je 17 let, visoke, sloke postave, črnih las in oči, oblečena v zeleno zimsko suknjo s kožuhovinastim ovratnikom in zapestnicama. Baje se je odpeljala z neko Blatnik Dragico, in sicer v družbi treh nepoznanih gospodov proti Zagrebu. Kdor bi kaj natančnejšega vedel, naj sporoči policiji ali staršem.

Policijska kronika. V dneh 17.—18. so bile vložene sledeče ovadbe: 1 radi izgreda, 1 radi poškodbe javne naprave od avtomobila, 1 radi prepovedane agitacije na volišču, 1 radi prestopka sanitarnih predpisov, 1 radi nedovoljene nošnje orožja, 10 radi prestopka cestno-policijskega reda, 1 radi prekoračenja policijske ure.

Celje.

Železničarska godba bo imela dne 25. t. m. v gostilni pri »Zelenem travniku« svoj redni letni občni zbor. Ob tej priliki želimo godbi mnogo uspeha in čimprejšnjega združenega solidarnega delovanja z ostalim delavstvom.

Mestna in okoliška občina pozivljata vse one osebe, ki imajo pravico do vpisa v stalne volilne imenike in morda še v iste niso vpisane, da se tozadevno zglase ob uradnih urah na mestnem magistratu ali okoliški občini na Bregu. Prinesti je seboj: krstni list, domovnico in uradno potrdilo o bivanju v eni teh občin. Ravno tako se tudi lahko zahteva črtanje oseb, ki morda niso več opravičene, da so še vpisane v volilnem imeniku. Tako osebe, ki so več ko 6 mesecev odsotne, nadalje osebe, ki so umrle itd. Interesente pozivljamo, da se v lastnem interesu pozivu točno odzovejo.

Važen dogodek se je izvršil v Celju 9. t. m. Pristaši sv. Bernota so vložili četrto listo za volitve v Delavsko zbornico. Vrabci na strehah čivkajo, da je ta lista vložena samo zato, da bo delavstvo zbegano in da ne bi šlo na ta način volit. Govori se tudi, da baje nekdo to početje financira. Na vsak način je to strogega obsojanja vredno. Obsodili pa bomo te razdirače samo na ta način, da jim pri volitvah nihče ne zaupa niti ene glasovnice. Vse zavedno delavstvo pa bo glasovalo edino za listo »Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije«.

Ali je to dopustno? Vodstvo celjske cinkarne pošilja vsak čas, kadar je gospodom po godu, delavce na več tednov in mesecev na dopust. V tem času pa, mesto, da bi poklicalo vodstvo na dopustu se nahajajoče delavstvo zopet na delo, kadar jih rabijo, se nastavlja novo delavstvo. Delavstvo, ki je v cinkarni zaposleno, je včlanjeno v bratovski skladnici in se mu odtegujejo prispeki za takozvani penzijski sklad. Vsled tega se jim najbrže tudi služba ne odpove, ker bi sicer ne mogli si zasigurati že vplačanih prispevkov, ki jih izgubi delavec že po šestih tednih. Tako se pa puste na dopustu izstradati, da pozabijo potem na vse svoje pravice. Gospodje bodo sicer trdili, da je to dopustno, mi pa pravimo, da je to kršenje pridobljenih pravic in nujno bi bilo, da bi se za zadevo zanimalo rudarsko glavarstvo.

Trbovlje.

Proletarčeva usoda. S. Žitnik August, ključavničar pri Trb. prem. družbi (Savska delavnica) je skočil v petek, dne 15. t. m. pri postaji Trbovlje v Savo, kamor ga je gnala dolgotrajna bolezen. Končno je postal umobolen.

Našli so se. »Jutro« prepisuje notice iz »Kmečko del. lista«, slednji pa iz »Slovenca«, potem pa se sprašujejo, kaj je na teh noticah resnice. Vsi skupaj se pa kislo drže, ker se jim ni posrečilo razbiti zavednega delavstva, da bi šlo razbito v občinske volitve, ter jim omogočilo, da bi združeni bratci še nadalje lahko izrabljali delavstvo v svoje politične, občino pa v svoje sebične namene.

Prekmurske novice.

Murska Sobota. Volilci v Delavsko zbornico pozor! Čim so se začele razdeljevati glasovnice za volitve v Delavsko zbornico, smo prišli na sled, da delodajalci na »primeren« način vplivajo na volilce, oziroma volilke, naj glasovnice njim izročijo. Posebno jim gre to postopanje v klasje pri služkinjah, ki se seveda ne zavedajo, zakaj gre ter iz strahu pred »gospodom« izročajo glasovalne kuverte. Med takimi služkinjami je sledeči slučaj zabeležiti. Naš zaupnik je imel priliko videti šestdeset let staro postrežnico, ko je dvignila glasovnico. Ne da bi jo kaj vprašal, je povedala, da jo je poslal gospod, ki ji je obenem rekel, da mora kuverto njemu izročiti. Ta ženica je v službi pri javnem uradu, oz. inštituciji, vsled česar imamo tu slučaj, v katerem je **javni funkcijonar** ukazal uslužbenki, da mora glasovnico njemu izročiti. Poleg nedovoljene volilne agitacije je to zloraba uradne oblasti. Ako pa pomislimo, da je dotični gospod pristaš stranke, ki se imenuje »demokratska«, stranka, ki očita delavskim organizacijam, da vršijo pri volitvah v Del. zbornico teror in manipulacije in če še pomislimo, da je ta gospod na »primeren« način obdelal **šestdeset let staro ženico**, se mora tako postopanje poštenemu človeku gabiti! Naše zaupnike in vse volilce v Del. zbornico opozarjamo na take slučaje in jih pozivamo, da vsak služaj javijo našemu krajevnemu volilnemu odboru, ki bo od svoje strani javil vsako vmešavanje delodajalcev v volitve uradnemu volilnemu odboru, kakor je že naredil v gorinavednem slučaju.

Krščanska skrb za služkinje. V nekem večjem kraju v Prekmurju se je dogodil sledeči slučaj: Klerikalni tajnik, ki ima nalogo agitirati za velekrščansko strokovno zvezo, je hotel dobiti glasovnico sobarice gospoda ešperješa (dekana). Ko je pa zvedel, da sobarica ni v volilnem imeniku in da sploh ni prijavljena v bolniški blagajni, se je silno ustrašil in opustil namero, sobarico vprašati za glasovnico, rekoč, da bi ga gospod dekan »s prižnice dol zgučil«, če bi zvedel, da se on v take reči vmešava. Zopet en dokaz, kako klerikalci in celo duhovni skrbijo za socijalni položaj njih uslužbencev, da jih niti ne zavarujejo za slučaj bolezni. Kaj bi šele bilo, če bi Delavska zbornica in drugi socijalni zavodi prišli v roke takim ljudem?

Poštna avto-vožnja. Od 15. jan. dalje vozi poštni avto zopet po prejšnji poti in sicer čez Martjance-Dobrovnik v D. Lendavo in nazaj. Odhaja iz M. Sobote ob 7. uri zjutraj.

Ptuj.

Ptujski orjunaški mojstri so res skrbni in dobrosrčni ljudje. Toda, samo sedaj, za časa volitev v Del. zbornico. Sedaj so tako dobri, da obetajo svojim pomočnikom in delavcem zvišanje mezd! Samo, da bi volili »Neodvisno delav. listo«. Potem, ko bodo volitve končane, pa ne bo seveda iz dobrosrčnosti in iz teh obljub nič. Mi delavci poznamo take ptiče že po perju. Imamo dovolj izkušenj in vemo prav dobro, kako demokratični so ti patroni, kadar gre za njihov žep. Sedaj obljubljajo vse, samo, da bi se njihova nakana posrečila in **delavstvo oropalo** še te bore inštitucije, ki jo še ima. Zato se ti gospodje poslužujejo **vseh hinavščin** in vseh sredstev, kar jih zmorejo. Tudi pravi pravcati »Orjunaši« jim pomagajo; oni so neumorno na delu. Ti so pa še bolj agilni kot mojstri, ker obljubljajo vsakemu, ki bo volil »Neodvisno del. listo« in k njim pristopil, še veliko več! Mi delavci in delavke odgovarjamo s posmehom na take budalosti. Torej vse kakor hoče ta »Neodvisna del. lista«, ki je sicer res neodvisna od delavcev in pa neodvisna od kapitalistov. In vse to delajo z namenom, da zopet razbijejo in oslabijo naše delavstvo. Vendar tega se ni bati, ker pri tajnih zaupniških sestankih, katere prirejajo zagovorniki »Neodvisne del. liste«, so sami mojstri obrtniki zraven in še ti se potem med seboj le prepirajo. Nič ne bodo opravili ti čudni in nesposobni orjunaško-demokratski obrtniški izveličarji.

Guštanj. (Občinske volitve.) Vedeli smo, kaj se bo zgodilo. Ko smo opisali naše nasprotnike v 7. št. »Delavske Politike« in smo spregovorili o njih na shodu, dne 10. t. m. jasno besedo, smo pričakovali, kje se bo začelo gibati na grčavem telesu trške stranke. Podregali smo v gnezdo in pokukala sta na dan »Slovenec« s svojo četrtkovo številko in »Jutro« s svojo petkovo številko; oba ta lista sta prinesla dolge kolone, v katerih zagovarjata trško listo in skušata oblatiti naš nastop. Manjka zdaj še »Cillier Zeitung«, ki mora še pokukati iz te luknje, v katero se skriva trška lista, in potem imamo celo družbo lepo pred seboj.

Nimamo namena odgovarjati na odgovora, ker itak ne bosta dosegla svojega namena pri volitvah. Vseeno pa moramo pripomniti k vsemu sledeče: Slutili smo sicer, da botruje trški stranki SLS, toda da je pri tem prizadeta tako zelo, kakor to dokazuje zadnji dopis, ko hlasta zmedeni dopisnik na vse načine za sredstvi, kako bi zajezil naš vpliv v trgu, in poslužujoč se sredstev, ki tako »dostojnega« lista kakor je »Slovenec« niso vredna. Oba lista, »Slovenec« in »Jutro« sta se zatekla k zadnjemu sredstvu — k denuncijaciji. »Slovenec« sicer rad prepeva: »Der grösste Schuft im ganzen Land — ist und bleibt der Denunziant«, sedaj je pa čisto pozabil, da sam opravlja tisti posel, ko naziva našo listo »komunistično«. Vemo gospodje, kak namen imate. Očrniti hočete našo listo in posamezne njene predstavnike pri oblastvu, da vsaj tako pridete na svoj račun, ker pri volitvah itak komaj pridete v poštev. Zato se Slovenec ni strašil in je kar imenoma začel navajati razne teroriste, ki mu ležijo v želodcu. Sicer razumemo silno jezo »Slovenčevega« dopisnika: guštanjski magistrat je namreč tudi obenem cerkveni patron guštanjske fare in gospodje se seveda lotijo »rdečega« patrona in bi jim bil ljubši na vsak način kakšen »bel« patron!

»Jutro« vlači na dan razne afere iz prejšnjega občinskega gospodarstva. Vemo gospodje in smo toliko pošteni, priznamo napake, ki so se storile. Toda ta primer šepa! Desetletja ste gospodarili na občini — preje seveda kot Nemci — potem kot Slovenci — gerenti in vaša zmožnost se opazi pri prvem koraku, ko stopiš v občino. Zanemarjenost na vseh poljih uprave, ki sega desetletja nazaj. In vso to dedščino hočete, da naj popravimo mi v par letih, vse te grehe, ki ste jih storili vi tekom let, naj mi zabrišemo na mah.

»Jutro« operira s klavirjem. Toda vsestransko informiranemu dopisniku svetujemo naj opusti zaenkrat »prorokovanje«. Najbrž mu ne bo treba dolgo čakati in se bo itak lahko prepričal, kdo ima prav. Dosedaj nismo znali, da zna »Jutrov« dopisnik tudi lagati. Ako ni natančno informiran, naj se potrudi na občino, kjer se mu lahko pokaže, kdo plača stroške dosedanje pravde. Z lažmi ne boste dobili kalinov na lim.

Oba dopisnika sta si edina v zatrjevanju, da trška stranka ne sovraži delavstva in se dobrikata delavstvu, pozabita pa v svoji navdušenosti, da v isti sapi kličeta na branik tržane proti delavstvu, ki se hočejo polastiti občine, čeprav imajo le oni sami kot »davkoplačevalci« pravico gospodariti na občini. Ali je vas torej gotovo ljubezen do delavstva združila dovčerajšnje nasprotnike v bratski objem.

Kakor vsa naša nasprotna javnost, tako tudi oba dopisnika molčita o komunalnem programu naše liste. Vzrok nam je znan! Nasprotniki nimajo nobenega delovnega programa, ker ga tudi ne morejo sestaviti. Vsaj so združeni tamkaj ljudje tako različnih »načel« ali »nenačel«. Vsled našega odkritega nastopa pa so postali nasprotniki zmedeni in »Jutrov« dopisnik je v svoji zmedenosti izblebetal, kje ga čevelj žuli, ko je zatarnal, da se mu smilijo gostilničarji, ki bi morali zapreti svoje lokale, ako bi se izvajal naš program. E, da, to je cela reč!

»Vsegavedna dopisnika »Slovenca« in »Jutra« sta odkrila tudi dopisnika članka v »Delavski Politiki« in »Jutrov« dopisnik se je obregnil ob dozdevnega dopisnika, knjižničarja »Javne delavske knjižnice« ter mu predbaciva, da izposojuje nemške knjige. Seveda, mi smo internacijonalni in kot takim se nam gotovo ne more zameriti, da izposojujemo občinstvu na zahtevo tudi nemške knjige zabavne in poučne vsebine. Bolj nerazumljivo pa je gotovo dejstvo, da so razni nacijonalni elementi hodili ponujat knjižničarju v nakup za javno knjižnico razne »Habsburgbanner«, katere je ta odklanjal. Mogoče nam »Jutrov« dopisnik razloži ob priliki, kakšne vrste »nacijonalizem« je to!

PRODUKCIJA!

Kupujte le

„Produkcija" kremo
„Produkcija" mast
„Produkcija" plavilo
„Produkcija" čistilo (Produktol)

Lastni izdelki „Produkcije" osrednje nakupovalne, proizvajalne in prodajalne zadruge v Ljubljani

4

Kupujte srečke državne razredne loterije pri

Zadružni banki v Ljubljani

Aleksandrova cesta 5.

Glavni dobitek Din 1.900.000.—

Vsaka druga srečka zadene!

Cena: cela srečka Din 80·—, polovica srečke Din 40·—, četrtina srečke Din 20·—.

Naročilo potom dopisnice zadošča.

Glavni in odgovorni urednik: Rudolf Golouh. — Izdaja konzorcij „Delavske Politike" (odgovoren Josip Pastorek) v Ljubljani. Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren Mihael Rožanec.